

18. Хонкелдиева, К., & Фарохиддинова, З. (2020). Гендерное равенство как ценность права. Наука сегодня: факты, тенденции, прогнозы: материя.

19. Хонкелдиева, К. (2020). Актуальные вопросы повышения экономического потенциала текстильной промышленности. In *Наука сегодня: фундаментальные и прикладные исследования* (pp. 13–15).

20. Хонкелдиева, К., & Фарохиддинова, З. (2020). Гендерное равенство как ценность права. *Наука сегодня: факты, тенденции, прогнозы [Текст]: материя*, 61.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-277-7-248>

**INFORMATION TECHNOLOGY IN EDUCATION
AND SCIENCE OF UKRAINE**

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ ТА НАУЦІ УКРАЇНИ

Kharchenko N. P.

*Candidate of Legal Sciences,
Senior Lecturer at the Department
of Theory of State and Law
National Academy of Internal Affairs
Kyiv, Ukraine*

Харченко Н. П.

*кандидат юридичних наук,
старший викладач кафедри теорії
держави та прав
Національна академія внутрішніх справ
м. Київ, Україна*

У ХХІ сторіччі дуже важко уявити навчання чи отримання освіти без застосування інформаційних технологій. Якщо лише двадцятиріччя тому хтось міг висловити думку про те, що в Україні будуть доволі жваво застосовуватися інформаційні технології у цих сферах навряд чи хто міг повірити. Тим важче було уявити активне застосування інформаційних технологій в провідному навчальному закладі системи Міністерства внутрішніх справ України – Національній академії внутрішніх справ України.

Будь-які зміни зумовлені чималою низкою умов та причин, які постійно детермінують виникнення та розвиток тих чи інших суспільних відносин відповідно до сучасних реалій. Цей процес має перманентний характер, адже трансформації в державі, зумовленими рівнем розвиненості самої країни та як наслідку динамічного розвитку нових суспільних відносин.

Наприклад, ще на початку 2000-х років важко було уявити наскільки бурхливим та трансформаційним буде розвиток інформаційно-цифрових технологій в країні, що призведе до виокремлення окремої галузі права та спеціальності «Інформаційне право» та до становлення в Україні інформаційного суспільства, в якій за допомогою «...системи засобів та прийомів збирання, фіксації, обробки, зберігання та поширення правової інформації, а також створення документів та їх проєктів в електронній формі за допомогою комп'ютерної техніки, Інтернет-застосунків, автоматизованих систем, інформаційно-комунікаційних мереж та інших цифрових засобів, організовану на всіх рівнях та в усіх основних сферах публічного управління, інших видах юридичної діяльності, яка дає змогу підвищити ефективність відповідної діяльності» [1, с. 2].

На сьогодні спеціальність 12.00.07 (адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право) є однією з найбільш динамічнішою, оскільки значна кількість дисертаційних робіт присвячується саме різних аспектам інформаційних правовідносин та процесам, серед яких: «електронне урядування», «електронний уряд», «електронна демократія», «електронний суд», «електронна адміністративна послуга» тощо.

Однак вже в 2015 році в офісі Координатора проєктів ОБСЄ в Україні відбулась перша зустріч робочої групи, серед учасників якої були окрім представників вищих навчальних закладів МВС України (Національна академія внутрішніх справ, Одеський державний університет внутрішніх справ, Харківський національний університет внутрішніх справ, Львівський державний університет внутрішніх справ), також представники Національної академії Служби безпеки України, Національної школи суддів України, Національної академії прокуратури України та Управління боротьби з кіберзлочинністю МВС України), метою якої було обговорення сучасного стану і перспектив навчального процесу в сфері протидії кіберзлочинності, досвід навчальних закладів щодо підготовки майбутніх правоохоронців, кожен з яких на сьогодні обов'язково повинен бути обізнаним в ІТ-технологіях та мати належні навички роботи з різними електронними пристроями.

Наприкінці зустрічі прийнято рішення розпочати роботу над створенням єдиного стандарту базової підготовки курсантів у сфері протидії кіберзлочинності та в подальшому розробити механізм впровадження такого стандарту в навчальний процес відомчих вищих навчальних закладів МВС України. Вже в межах Національної

академії внутрішніх справ України було проведено чимало конференцій, «круглих столів», де розкрито концептуальні засади застосування інформаційних технологій у протидії кіберзлочинності, створені відповідні курси та мультимедійні посібники [2].

Крім сплеску наукових робіт у цій сфері [3–7], не менш бурхливо розвивається й законодавство України. Зокрема Указом Президента України від 26 серпня 2021 року № 447/2021 введено в дію Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 травня 2021 року «Про Стратегію кібербезпеки України» та створення на її основі Плану реалізації Стратегії кібербезпеки України [8]. Безпосередньо Стратегія 2016 реалізовувалась в межах щорічних Планів заходів, які приймалися в 2016–2018 роках (на 2019–2020 відповідні плани не затверджувались). Плани мали конкретизувати широкі за формулюваннями пріоритети та напрями забезпечення кібербезпеки України, визначені в Стратегії 2016 року.

Однак Національний інститут стратегічних досліджень заважив, що «Досвід 5 років реалізації Стратегії 2016 дозволяє виокремити низку важливих проблем, які завадили її повноцінній реалізації і які мають бути враховані при підготовці нової редакції цього стратегічного документу. Передусім – вже згадана надмірна широта формулювань пріоритетів та напрямів забезпечення кібербезпеки України. Більшість з них не мають зрозумілої кінцевої мети, або така мета не може бути конкретизована (тим більше – у вигляді зрозумілих показників ефективності). Багато з пріоритетів були сформульовані як «процеси», а не «цілі» яких треба досягти (наприклад, «формування конкурентного середовища у сфері електронних комунікацій, надання послуг із захисту інформації та кіберзахисту»), або були надто неконкретними (наприклад, «досягненні сумісності з відповідними стандартами ЄС та НАТО») [9].

Отже, попри те, що нині інформаційні технології відіграють надзвичайно важливу роль у комунікації між вітчизняними органами державної влади та пересічними громадянами чи нашої держави з іншими країнами чи міжнародними організаціями не можна уникнути висновку, що ефективне законодавство України ще не створено, попри кількісне зростання законодавчих актів, адже вони фрагментарно охоплюють різні сфери регульованих відносин.

Література:

1. Берназюк О. О. Цифрові технології у праві: тенденції та перспективу розвитку 12.00.07 : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.02. Ужгород, 2021. 457 с.
2. Інформаційні технології в протидії кіберзлочинності URL : https://arm.naiu.kiev.ua/books/inform_tekhnolohii/index.html (дата звернення: 21.11.2022).
3. Ліпкан В. А. Понятійно-категорійний апарат стратегії державної інфраструктурної політики України. *Регіональні студії*. 2021. № 27. С. 55–62.
4. Ліпкан В. А. Стратегія державної інфраструктурної політики України з позицій нормативізму. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2021. № 32. С. 149–157.
5. Берназюк О. О. Удосконалення національного законодавства у сфері регулювання організації інформаційно-пошукових правових систем: зарубіжний досвід. *Пріоритетні напрями розвитку сучасної юридичної науки* : 525 Міжнародна науково-практична конференція. Харків : Асоціація аспірантів юристів, 2019. С. 30–33.
6. Берназюк О. О. Електронне урядування та концепція належного урядування: питання співвідношення. *International scientific and practical conference*, Miskolc, Hungary, 2019. С. 203–206.
7. Харченко Н. П. Електронні петиції як інструмент реалізації права громадян України на звернення. *Актуальні проблеми прав людини, держави та вітчизняної правової системи* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Дніпро, 2–3 квітня 2021 р.). Дніпро : ГО «Правовий світ», 2021. С. 13–16.
8. Про план реалізації Стратегії кібербезпеки України : Указ Президента України від 1 лютого 2022 р. № 37/2022 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0087525-21#Text> (дата звернення: 21.11.2022).
9. Дубов Д. В. Формуючи нову Стратегію кібербезпеки України : чи можемо уникнути помилок прешої спроби стратегування URL : <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2021-01/tezy-dubov-2.pdf> (дата звернення: 21.11.2022)